

ОЦІНКА ЗАКОНОДАВЧОГО ВПЛИВУ

Проекту Закону № 9303 «Про внесення змін до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" щодо дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови за ненадання доступу до публічної інформації та ненадання відповіді на депутатське звернення або запит»¹

Дата реєстрації 16.05.2023

¹ Ця оцінка впливу підготовлена за експертної підтримки проекту «Парламентська підзвітність сектору безпеки в Україні» (PASS Ukraine). Парламентський центр (Канада) та Лабораторія законодавчих ініціатив у рамках цього проекту здійснюють експертну та методологічну підтримку, а також навчання працівників та працівниць секретаріатів парламентських комітетів (Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки, Комітет з питань правоохоронної діяльності, Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу, Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування) з методології оцінки законодавчого та регуляторного впливу. Метою підготовки цих документів є ознайомлення членів комітетів з практичним значенням оцінки законодавчого впливу для сприяння прийняття поінформованих рішень, що базуються на фактичних даних. Для проекту надзвичайно важливими є оцінка пілотних документів та зворотний зв'язок від суб'єктів права законодавчої ініціативи (Народні депутати України, Президент України, Кабінет Міністрів України). Висновки оцінки впливу не обов'язково відображають погляди Міністерства міжнародних справ Канади (ГАС). Проект «Парламентська підзвітність сектору безпеки в Україні» реалізується за підтримки Міністерства міжнародних справ Канади (ГАС) в рамках Програми розбудови миру та стабільності (PSOPs).

ЗМІСТ

ОЦІНКА ЗАКОНОДАВЧОГО ВПЛИВУ	1
РЕЗЮМЕ.....	3
ОБҐРУНТУВАННЯ ПОЛІТИКИ	4
Чи доцільно приймати законопроект в умовах воєнного стану?.....	4
АНАЛІЗ КОНТЕКСТУ	6
Проблема.....	6
Стан правового регулювання.....	6
Історія	8
Позиції стейкхолдерів	9
Міжнародний досвід.....	10
АНАЛІЗ ВПЛИВУ	11
Переваги законопроекту	11
Ризики прийняття законопроекту та можливості його доопрацювання	11
Фінансовий аналіз	13
Ґендерний аналіз	14
Додаток 1	15
Додаток 2	16
Додаток 3	18
Додаток 4	19
Додаток 5	21
Додаток 6	25

РЕЗЮМЕ

Метою проєкту Закону автори законодавчої ініціативи визначають встановлення додаткових підстав для припинення повноважень сільського, селищного, міського голови: набрання законної сили рішенням суду, яким встановлено факт ненадання або надання неточної та неповної інформації на запит на отримання інформації, яка є публічною у розумінні Закону України «Про доступ до публічної інформації» та набрання законної сили рішенням суду про притягнення його до відповідальності за правопорушення, передбачене статтею 188¹⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Основними причинами актуальності законодавчої ініціативи є:

- зростання занепокоєння щодо прозорості діяльності та випадків корупції серед представників місцевої влади;
- проблеми з доступом до інформації для народних депутатів: коли громадяни звертаються по допомогу до народних депутатів у зв'язку з труднощами у взаємодії з органами місцевої влади, народні депутати часто стикаються з перешкодами в отриманні відповідей (через відмови, неповну інформацію або затягування строків); в результаті відкриваються провадження щодо можливих адміністративних правопорушень, однак у більшості випадків вони завершуються безрезультатно;
- законопроект пропонує додаткову підставу, яка має полегшити звільнення посадових осіб місцевого самоврядування в подібних ситуаціях.

Законопроект містить наступні ризики:

- порушення співмірності покарання із суспільною небезпекою правопорушень;
- ослаблення системи місцевого самоврядування;
- ймовірність притягнення до відповідальності голови за правопорушення третіх осіб;
- порушення міжнародних стандартів щодо прав людей, принципів доброго врядування стане перепорою євоінтеграційним процесам;
- порушення вимог статті 61 Конституції України щодо заборони двічі притягати особу до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення.

Ряд пропонованих змін технічного характеру призведуть до ситуації правової невизначеності.

Прийняття законопроекту в його поточній редакції не забезпечує повного вирішення питань, що дадуть змогу поліпшити доступ до публічної інформації органів місцевого самоврядування, забезпечити відкритість та прозорість їх діяльності.

Проте питання законодавчого удосконалення гарантій діяльності народних депутатів України потребує дискусії. А питання удосконалення гарантій діяльності депутатів місцевих рад доцільно врахувати при підготовці нової редакції Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», зокрема в частині чіткої регламентації права на звернення, запит, запитання.

Положення законопроекту не мають різного впливу на чоловіків і жінок та загалом є ґендерно-нейтральними (див. [Додаток 6](#)).

ОБҐРУНТУВАННЯ ПОЛІТИКИ

Яка мета законодавчого регулювання?

Метою проєкту Закону автори законодавчої ініціативи визначають встановлення додаткових підстав для припинення повноважень сільського, селищного, міського голови *«у зв'язку із недотриманням принципів місцевого самоврядування в Україні, обмеженням доступу до публічної інформації та ненаданням, наданням неповної інформації або порушенням строків надання відповіді на депутатське звернення або запит»*.

Проектом Закону пропонується доповнити частину першу статті 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» новими підставами дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови, а саме:

- набрання законної сили рішенням суду, яким встановлено факт ненадання або надання неточної та неповної інформації на запит на отримання інформації, яка є публічною у розумінні Закону України «Про доступ до публічної інформації»;
- набрання законної сили рішенням суду про притягнення його до відповідальності за правопорушення, передбачене статтею 188¹⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Також вносяться зміни до пункту 2 частини 11 статті 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», а саме: повноваження сільського, селищного, міського голови припиняються достроково, а відповідна особа звільняється з посади: з підстав, зазначених у пунктах 3, 3¹, 3², 3³, 3⁴ частини першої цієї статті, - з дня, наступного за днем одержання радою або її виконавчим комітетом копії відповідного рішення суду без прийняття рішення відповідної ради.

Прийняття Закону, на думку законотворців, *«дасть змогу поліпшити доступ до публічної інформації органів місцевого самоврядування, забезпечить відкритість та прозорість їх діяльності, встановить відповідальність сільського, селищного, міського голови у зв'язку із недотриманням принципів місцевого самоврядування в Україні, обмеженням доступу до публічної інформації та ненаданням, наданням неповної інформації або порушенням строків надання відповіді на депутатське звернення або запит»*.

Чи доцільно приймати законопроект в умовах воєнного стану?

Доцільність прийняття законопроекту може обумовлюватись пріоритетністю порядку денного Верховної Ради України, актуальністю та нагальністю самої законодавчої ініціативи.

Питання забезпечення виконання вимог законодавства щодо доступу до публічної інформації органів місцевого самоврядування, забезпечення відкритості та прозорості їх діяльності є актуальним.

Однак, проєктом передбачено у вигляді санкцій введення додаткових підстав для дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови за обмеження доступу до публічної інформації та ненадання, надання неповної інформації або порушення строків надання відповіді на депутатське звернення або запит.

Відповідно до частини десятої статті 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» у разі дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови відповідні позачергові місцеві вибори призначаються Верховною Радою України не пізніше ніж у дев'яностоденний строк з дня дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови.

Проте стаття 19 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» забороняє проведення будь-яких виборів і референдумів в умовах воєнного стану. Відповідно до статті 20 Виборчого кодексу України у разі введення в Україні воєнного стану виборчий процес виборів, який уже розпочався, припиняється з дня введення воєнного стану, а рішення про призначення виборів, виборчий процес яких ще не розпочався, втрачає силу і не виконується.

Наразі Закон України «Про правовий режим воєнного стану» не містить прямої заборони призначення місцевих виборів, однак, оскільки проведення виборів (початок виборчого процесу)

відповідно до статті 195 Виборчого кодексу України є безпосереднім наслідком їх призначення, заборону проведення виборів слід розуміти також як заборону їх призначення під час дії правового режиму воєнного стану.

Отже, сама процедура дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови може бути задіяна в умовах воєнного стану, проте її наслідком на час дії режиму воєнного стану не стане призначення та проведення відповідних виборів. У такому випадку є загроза повноважності місцевих рад, обраних за пропорційною системою відносної більшості.

Законопроєкт внесено до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.²

² Порядок денний 13-ої сесії: URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4229-20#Text>

АНАЛІЗ КОНТЕКСТУ

Проблема

Автори законодавчої ініціативи у пояснювальній записці до законопроекту визначили проблематику наступним чином: «...в Україні спостерігається зниження рівня професіоналізму посадових осіб місцевого самоврядування, закритість і непрозорість їх діяльності, високий рівень корупції. Зазначені фактори призводить до зниження довіри до органів місцевого самоврядування, зменшення ефективності використання ресурсів, погіршення інвестиційної привабливості територій, зростання соціальної напруги... доволі часто у відповідь на відповідні звернення народного депутата України органи місцевого самоврядування надають відмову, неповну інформацію або порушують строки надання відповіді. Як наслідок, відповідні заходи з метою недопущення порушення прав жителів громади або відновлення вже порушених прав не відбувається...»

Автори законопроекту наводять статистику про адміністративні правопорушення, передбачені частинами першою – четвертою статті 188¹⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення. Наприклад, до Апарату Верховної Ради України надійшло 51 звернення народних депутатів України щодо складення протоколів про адміністративні правопорушення щодо сільських, селищних, міських голів, за якими відкрито 71 справу стосовно можливого скоєння адміністративних правопорушень (дані за період з 01 січня 2019 року по 31 грудня 2022 року).

Ініціатори законопроекту наводять також судову статистику за період з 2019-2022р.р.: до судів першої інстанції надійшло 112 справ про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 188¹⁹, 2329 справ про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 212³ «Порушення права на інформацію та права на звернення» Кодексу України про адміністративні правопорушення та 759 справ щодо забезпечення права особи на доступ до публічної інформації.³

Стан правового регулювання

Стаття 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» визначає публічну інформацію як «відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом».

Відповідно до статті 5 цього Закону доступ до інформації забезпечується шляхом: систематичного та оперативного оприлюднення інформації (в офіційних друкованих виданнях; на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет; на єдиному державному веб-порталі відкритих даних; на інформаційних стендах; будь-яким іншим способом) та надання інформації за запитами на інформацію.

Право на звернення, запит.

Стаття 40 Конституції України встановлює, що усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк.

Стаття 86 Основного Закону визначає, що народний депутат України має право на сесії Верховної Ради України звернутися із запитом до органів Верховної Ради України, до Кабінету Міністрів України, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до керівників підприємств, установ і організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності.

При цьому Конституція України зобов'язує керівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій повідомити народного депутата України про результати розгляду його запиту.

Спеціальний Закон України «Про статус народного депутата України» визначає право народного депутата на звернення та запит. Таке право встановлено частиною першою статті 15 (право на

³ Пояснювальна записка до ЗП 9303: URL <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41912>

запит) та частиною першою статті 16 цього Закону (право на звернення).

Під депутатським запитом законодавець має на увазі *«вимогу –народного депутата, народних депутатів чи комітету Верховної Ради України, яка заявляється на сесії Верховної Ради України до Президента України, до органів Верховної Ради України, до Кабінету Міністрів України, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до керівників підприємств, установ і організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, дати офіційну відповідь з питань, віднесених до їх компетенції»* (ч. 2 ст. 15 цього Закону). Під депутатським зверненням - *«пропозицію народного депутата, що «звернена до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, керівників підприємств, установ і організацій, об'єднань громадян здійснити певні дії, дати офіційне роз'яснення чи викласти позицію з питань, віднесених до їх компетенції»* (ч. 1 ст. 16 цього Закону).

Зобов'язання адресата запиту, звернення.

При цьому Законом України «Про статус народного депутата України» встановлено зобов'язання для Президента України, керівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, до яких звернуто запит повідомити народного депутата, групу народних депутатів, комітет Верховної Ради України про результати розгляду його (їх) запиту у п'ятнадцятиденний строк з дня його одержання або в інший, встановлений Верховною Радою України, строк.

Якщо запит з об'єктивних причин не може бути розглянуто у встановлений строк, є вимога повідомити про це Голову Верховної Ради України та суб'єктів внесення запиту і запропонувати інший строк, який не повинен перевищувати одного місяця після одержання запиту (ч. 5 ст. 15 цього Закону).

Строк розгляду депутатського звернення є дещо іншим: 10 днів з дня його одержання. У разі неможливості розгляду звернення у визначений строк адресанта повідомляють про це офіційним листом з викладенням причин продовження строку розгляду і строк розгляду не може перевищувати 30 днів з дня його одержання.

Згадані статті 15 та 16 цього Закону регламентують інші особливості розгляду запиту та звернення.

Частина четверта статті 16 цього Закону встановлює вимогу до відповіді на депутатське звернення: така відповідь має бути «вмотивована».

Відповідальність.

Стаття 188¹⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення містить серед іншого санкції за невиконання законних вимог народного депутата України, Рахункової палати, члена Рахункової палати. Під таким невиконанням законотворець має на увазі:

- недодержання встановлених законом строків надання відповіді на звернення народного депутата України, ненадання, надання неправдивої або неповної інформації на таке звернення,
- недодержання встановлених законом строків надання відповіді на запит народного депутата України, ненадання, надання неправдивої або неповної інформації на такий запит.

Стягнення у вигляді штрафів накладається на відповідних посадових осіб у залежності від повторюваності та предмету (запит чи звернення).

Дострокове припинення повноважень сільського, селищного, міського голови.

Стаття 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» регламентує питання дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови.

Серед підстав дострокового припинення повноважень є:

- його звернення з особистою заявою до відповідної ради про складення ним повноважень

голови;

- припинення його громадянства;
- набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;
- набрання законної сили рішенням суду про притягнення його до відповідальності за правопорушення, пов'язане з корупцією, яким накладено стягнення у виді позбавлення права займати посади або займатися діяльністю, що пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;
- набрання законної сили рішенням суду про визнання його активів або активів, набутих за його дорученням іншими особами або в інших передбачених статтею 290 Цивільного процесуального кодексу України випадках, необґрунтованими та їх стягнення в дохід держави;
- відкликання з посади за народною ініціативою;
- визнання його судом недієздатним, безвісно відсутнім або оголошення таким, що помер;
- його смерті;
- порушення Конституції або законів України, прав і свободи громадян, не забезпечення здійснення наданих йому повноважень.
- з підстав, передбачених законами України «Про військово-цивільні адміністрації», «Про правовий режим воєнного стану».

Щодо депутатів місцевих рад.

Закон України «Про статус депутатів місцевих рад» оперує трьома термінами «депутатський запит», «депутатське звернення», «депутатське запитання»:

- депутатське звернення - викладена в письмовій формі вимога депутата місцевої ради з питань, пов'язаних з його депутатською діяльністю, до місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, а також керівників правоохоронних та контролюючих органів, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, розташованих на території відповідної ради, здійснити певні дії, вжити заходів чи дати офіційне роз'яснення з питань, віднесених до їх компетенції (ч. 1 ст. 13 цього Закону),
- депутатський запит - це підтримана радою вимога депутата місцевої ради до посадових осіб ради і її органів, сільського, селищного, міського голови, керівників підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, які розташовані або зареєстровані на відповідній території, а депутата міської (міста обласного значення), районної, обласної ради - також до голови місцевої державної адміністрації, його заступників, керівників відділів і управлінь з питань, які віднесені до відання ради (ч. 1 ст. 21 цього Закону),
- депутатське запитання - це засіб одержання депутатом місцевої ради інформації або роз'яснення з тієї чи іншої проблеми. Відповідь на запитання може бути оголошено на сесії ради або дано депутату місцевої ради в індивідуальному порядку. Запитання не включається до порядку денного сесії, не обговорюється і рішення по ньому не приймається (ч. 2 ст. 21 цього Закону).

Цей Закон серед іншого встановлює зобов'язання у десятиденний строк розглянути порушене у зверненні питання та надати депутатові місцевої ради відповідь, а в разі необхідності додаткового вивчення чи перевірки дати йому відповідь не пізніше як у місячний строк (ч. 2 ст. 13 цього Закону). Строки розгляду депутатського запиту встановлюється місцевою радою (ч. 4 ст. 22 цього Закону), строк розгляду депутатського запитання не обумовлений взагалі.

Проте санкції за порушення таких вимог саме цього Закону, наприклад, за аналогією до статті 188¹⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення Кодексу України не містить.

Історія

Серед законодавчих ініціатив щодо посилення відповідальності за невиконання законних вимог та

перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради у 2020 році був законопроект реєстр. №3098 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за невиконання законних вимог народного депутата України та перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради», що був знятий з розгляду. Проект передбачав збільшення розміру штрафу за недодержання встановлених законом строків надання відповіді на депутатське звернення, або депутатський запит, а також посилення відповідальності за невиконання службовою особою законних вимог народного депутата України, депутата місцевої ради, створення штучних перешкод у їх роботі, надання їм завідомо неправдивої інформації.⁴

Законопроектами реєстр. № 3354 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України (щодо посилення відповідальності за невиконання законних вимог та перешкоджання діяльності народного депутата України, Рахункової палати, депутата місцевої ради)» та альтернативний до нього реєстр. № 3354-1 також мали на меті посилення санкцій.

Законопроект реєстр. № 3354 став Законом, відповідно було внесено зміни до статті 188¹⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення та встановлено відповідальність за ненадання відповіді на депутатське звернення, депутатський запит. А також було збільшено розмір вже існуючих санкцій, передбачених у відповідній статті за невиконання законних вимог народного депутата України, Рахункової палати, члена Рахункової палати. Також було внесено зміни до статті 351 Кримінального кодексу України, де збільшено розмір вже існуючих санкцій, передбачених у відповідній статті.

Позиції стейкхолдерів

1. Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» (АМУ) виступає проти законопроекту, пропонує його відхилити, визнаючи дискримінаційність його положень щодо сільського, селищного, міського голови.
2. Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад» (АОТГ) не підтримує проект з огляду на те, що запропоновані підстави та вид юридичної відповідальності для сільських, селищних, міських голів не відповідають такому принципу юридичної відповідальності, як справедливість, елементом якого є відповідність покарання тяжкості вчиненого правопорушення.
3. Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад» (УАРОР) не підтримує проект та вважає за недоцільне встановлення додаткових підстав для припинення повноважень сільського, селищного, міського голови.
4. Науково-дослідний інститут державного будівництва місцевого самоврядування НАПрН України (НДІ) резюмує, що пропоновані підстави дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови охоплюються формулюванням чинної редакції абз. 1 ч. 2 ст. 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» і не потребують додаткової регламентації та деталізації.
5. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України (Мінінфраструктури) зазначило, що законопроект потребує доопрацювання.
6. Громадська організація «Центр політико-правових реформ» рекомендує відхилити законопроект.

Висновки окремих комітетів Верховної Ради України є наступними:

1. Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу визнав, що законопроект за реєстр. № 9303 не відповідає міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та у рамках членства в Раді Європи.⁵
2. Комітет з питань бюджету на засіданні ухвалив рішення, що законопроект за реєстр. №9303

⁴ ЗП 3098: URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/1296>

⁵ Рішення Комітету: URL: [blob: URL: https://itd.rada.gov.ua/fce58b04-650f-48dc-a22d-b01a4120e708](https://itd.rada.gov.ua/fce58b04-650f-48dc-a22d-b01a4120e708)

не має впливу на показники бюджетів. У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством⁶ (див Додаток 4).

Міжнародний досвід

Належність законопроекту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Міжнародний досвід щодо встановлення додаткових підстав для припинення повноважень очільника громади за ненадання або надання неточної та неповної інформації на запит на отримання інформації нерелевантний.

До сфери правового регулювання проєкту Закону, належать правовідносини, що охоплюються:

1. Європейською хартією місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року, ратифікована Україною 15 липня 1997 року (далі – ЄХМС).⁷
2. Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).⁸
3. Договором про Європейський Союз (далі – Договір).⁹
4. Конвенцією Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція).¹⁰
5. Висновок Європейської Комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі від 23 червня 2022 року.¹¹
6. Звіт в межах Пакету розширення Європейського Союзу 2024 року¹² (див. Додаток 5).

⁶ Рішення Комітету: URL: blob: URL: <https://itd.rada.gov.ua/61bf2e19-3d68-461b-9d78-5827d0ba7abd>

⁷ ЄХМС: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text

⁸ Угода про асоціацію: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

⁹ Договір про ЄС: URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012M%2FTXT>

¹⁰ Конвенція: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

¹¹ Висновок Європейської Комісії: URL: <https://enlargement.ec.europa.eu/system/files/2022-06/Ukraine%20Opinion%20and%20Annex.pdf>

¹² Звіт Європейської Комісії 2024: URL: https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/1924a044-b30f-48a2-99c1-50edeac14da1_en?filename=Ukraine%20Report%202024.pdf

АНАЛІЗ ВПЛИВУ

Переваги законопроекту

Перевагою законопроекту є відкриття дискусії щодо шляхів оновлення законодавства щодо гарантій діяльності народних депутатів України.

Ризики прийняття законопроекту та можливості його доопрацювання

1. У проекті пропонується доповнити статтю 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» новими підставами дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови. Одна з них - *«набрання законної сили рішенням суду, яким встановлено факт ненадання або надання неточної та неповної інформації на запит на отримання інформації, яка є публічною у розумінні Закону України «Про доступ до публічної інформації».*

Таким чином, санкції пропонується застосувати лише щодо останнього шляху доступу до інформації. Автори законодавчої ініціативи не пропонують їх застосування щодо неоприлюднення публічної інформації. Хоча саме оприлюднення публічної інформації є більш значущим і важливим для суспільства шляхом доступу до публічної інформації.

2. Із вище зазначених пропонованих змін не є зрозумілим: чому мають бути достроково припиненні повноваження сільського, селищного, міського голови у разі порушення прав відповіді на запит. Автори ініціативи не врахували, що запит може бути адресований будь-якій посадовій особі, а не особисто голові. У такому випадку перекладається персональна відповідальність з виконавця на третю особу, якою визнано саме голову. І хоча сільський, селищний, міський голова – вища посадова особа органу місцевого самоврядування, відповідно до статті 23 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», особи, винні у порушенні законодавства про службу в органах місцевого самоврядування, притягуються до цивільної, адміністративної або кримінальної відповідальності згідно із законом. Тобто йдеться про персональну відповідальність виконавця, а не голови за виконання посадовцями певних повноважень.
3. Термін «неточна» і «неповна» інформація є певним чином ризиком суб'єктивізму, адже саме обсяг отриманої інформації може стати приводом до неправильної оцінки та призвести до наслідків, як це пропонується законопроектом, дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови.
4. Вочевидь, такі контраверсійні пропозиції персональної відповідальності саме голови є ризиком політизації в питаннях дострокового припинення повноважень. Відтак, це ослаблює систему місцевого самоврядування, робить її чутливою до маніпуляцій по відношенню до вищої посадової особи органу місцевого самоврядування.
5. Ще одна пропонована підстава дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови - *«набрання законної сили рішенням суду про притягнення його до відповідальності за правопорушення, передбачене статтею 188¹⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення».* Ці санкції пропонуються як додаткове (друге) покарання сільського, селищного, міського голови щодо якого набрало законної сили відповідне рішення суду.

Однак, відповідно до статті 61 Конституції України ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення.

Проте саме ці вимоги Основного Закону не буде дотримано: за одне порушення буде застосовано два покарання – штраф, відповідно до ст. 188¹⁹ КУпАП та дострокове припинення повноважень, відповідно до оновленої статті 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

6. Зрештою, автори законопроекту пропонують покарання у вигляді дострокового припинення повноважень, що є неспівмірним з порушенням: вони не є співмірними із суспільною небезпекою правопорушень, за скоєння яких наразі передбачена така ж юридична відповідальність, зокрема, як до кримінальних правопорушень (дострокове припинення повноважень).
7. В умовах дії режиму воєнного стану, з огляду на заборону проведення будь-яких виборів, є ризикованим введення нових правових регулювань, спрямованих на позбавлення представницьких мандатів: це може призвести до ослаблення системи місцевого самоврядування.
8. Варто зазначити, що ініційовані у проєкті додаткові підстави для припинення повноважень сільського, селищного, міського голови цілком поглинаються відповідними приписами частини другої статті 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», де встановлено, що повноваження сільського, селищного, міського голови можуть бути також достроково припинені, якщо він порушує Конституцію або закони України, права і свободи громадян, не забезпечує здійснення наданих йому повноважень.
9. Термін проєкту «запит на отримання інформації» не відповідає ідентичному поняттю, що використовується у Законі України «Про доступ до публічної інформації» («запит на інформацію»).
10. Крім того, у Законі України «Про доступ до публічної інформації» використано терміни «ненадання інформації на запит» та «надання або оприлюднення недостовірної, неточної або неповної інформації», проте у проєкті видозмінено цю термінологію на «ненадання або надання неточної та неповної інформації на запит на отримання інформації».

Відтак, є прямі ризики, що полягають у наступному:

Пропозиція законопроекту	Ризик	Рекомендація
Дострокове припинення повноважень сільського, селищного, міського голови: набрання законної сили рішенням суду, яким встановлено факт ненадання або надання неточної та неповної інформації на запит на отримання інформації, яка є публічною у розумінні Закону України «Про доступ до публічної інформації»	Порушення співмірності покарання із суспільною небезпекою правопорушень	Не допускати ситуацію порушення співмірності покарання із суспільною небезпекою правопорушень
	Ослаблення системи місцевого самоврядування	Модель місцевого самоврядування, де «слабкий мер», не забезпечить стійкості територіальних громад (особливо тих, де місцеві ради обирались за системою пропорційного представництва за відкритими виборчими списками)
	Ймовірність притягнення до відповідальності голови за правопорушення третіх осіб	Не допускати порушення міжнародних стандартів щодо прав людей, принципів доброго врядування
	Порушення міжнародних стандартів щодо прав людей, принципів доброго врядування стане перепорою евоінтеграційним процесам	

Дострокове припинення повноважень сільського, селищного, міського голови: набрання законної сили рішенням суду про притягнення сільського, селищного, міського голови до відповідальності за правопорушення, передбачене статтею 188 ¹⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення	Порушення співмірності покарання із суспільною небезпекою правопорушень	Не допускати ситуацію порушення співмірності покарання із суспільною небезпекою правопорушень
	Ослаблення системи місцевого самоврядування	Модель місцевого самоврядування, де «слабкий мер», не забезпечить стійкості територіальних громад (особливо тих, де місцеві ради обирались за системою пропорційного представництва за відкритими виборчими списками)
	Порушення вимог статті 61 Конституції України щодо заборони двічі притягати особу до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення	Не допускати прийняття норм, що будуть визнані неконституційними
	Порушення міжнародних стандартів щодо прав людей, принципів доброго врядування стане перепороною євоінтеграційним процесам	Не допускати порушення міжнародних стандартів щодо прав людей, принципів доброго врядування
	Зайве правове регулювання	Уникати ситуації зайвого правового регулювання

За такої редакції та ідеології законопроекту не вбачається за доцільне його підтримка та доопрацювання.

Проте питання законодавчого удосконалення гарантій діяльності народних депутатів України потребує дискусії.

А питання удосконалення гарантій діяльності депутатів місцевих рад доцільно врахувати при підготовці нової редакції Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», зокрема в частині чіткої регламентації права на звернення, запит, запитання.

Фінансовий аналіз

У пояснювальній записці ініціатори законопроекту зазначають, що на момент внесення проект Закону не потребує додаткових витрат Державного бюджету України. У результаті розгляду законопроекту Комітет з питань бюджету ухвалив рішення, що законопроект не матиме впливу на показники бюджету та у разі прийняття може набирати чинності у строки, запропоновані авторами законопроекту. Згідно з експертним висновком Міністерства фінансів України реалізація положень законопроекту не потребуватиме додаткових витрат з державного та місцевих бюджетів.

Однак, додаткові підстави для дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови матимуть наслідками необхідність додаткових витрат на проведення позачергових виборів сільських, селищних, міських голів, що потребуватиме фінансування за рахунок коштів державного бюджету, передбачених на здійснення Центральною виборчою комісією керівництва та управління у сфері проведення виборів та референдумів, коштів відповідного місцевого бюджету, отриманих як цільова субвенція з Державного бюджету України. (ч. 1 ст. 209 Виборчого кодексу України).

Гендерний аналіз

Положення законопроекту не мають різного впливу на чоловіків і жінок та загалом є гендерно-нейтральними. Також немає гендерних упереджень, які б заважали жінкам чи чоловікам отримувати допомогу, передбачену законопроектом.

Санкції за невиконання законних вимог народного депутата України, Рахункової палати, члена Рахункової палати (стаття 188¹⁹ КУпАП)

Порушення	Розмір штрафу	Повторне протягом року вчинення порушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню
Недодержання встановлених законом строків надання відповіді на звернення народного депутата України, ненадання, надання неправдивої або неповної інформації на таке звернення	від трьохсот п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян	від п'ятисот до семисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян
Недодержання встановлених законом строків надання відповіді на запит народного депутата України, ненадання, надання неправдивої або неповної інформації на такий запит	від п'ятисот до восьмисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян	від восьмисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

Підстави дострокового припинення повноважень сільського селищного, міського голови (ст. 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»)

Підстава	Особа звільняється з посади
<ul style="list-style-type: none"> • його звернення з особистою заявою до відповідної ради про складення ним повноважень голови • припинення його громадянства 	з дня прийняття відповідною радою рішення, яким береться до відома зазначений факт
<ul style="list-style-type: none"> • набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього • набрання законної сили рішенням суду про притягнення його до відповідальності за правопорушення, пов'язане з корупцією, яким накладено стягнення у виді позбавлення права займати посади або займатися діяльністю, що пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування 	з дня, наступного за днем одержання радою або її виконавчим комітетом копії відповідного рішення суду без прийняття рішення відповідної ради
<ul style="list-style-type: none"> • набрання законної сили рішенням суду про визнання його активів або активів, набутих за його дорученням іншими особами або в інших передбачених статтею 290 Цивільного процесуального кодексу України випадках, необґрунтованими та їх стягнення в дохід держави 	
<ul style="list-style-type: none"> • відкликання з посади за народною ініціативою 	з дня прийняття відповідною радою або вищим керівним органом відповідної політичної партії рішення про відкликання сільського, селищного, міського голови за народною ініціативою
<ul style="list-style-type: none"> • визнання його судом недієздатним, безвісно відсутнім або оголошення таким, що помер • його смерті 	з дня прийняття відповідною радою рішення, яким береться до відома зазначений факт
<ul style="list-style-type: none"> • порушення Конституції або законів України, прав і свободи громадян, не забезпечення здійснення наданих йому повноважень 	з дня прийняття місцевим референдумом або відповідною радою рішення про дострокове припинення повноважень* **
<ul style="list-style-type: none"> • відкликання з посади за народною ініціативою не раніше як через рік з моменту набуття ним повноважень 	з моменту вступу на цю посаду іншої особи, обраної на наступних виборах***
<ul style="list-style-type: none"> • з підстав, передбачених законами України «Про військово-цивільні адміністрації», «Про правовий режим воєнного стану». 	з дня набрання чинності актом Президента України про утворення відповідної військово-цивільної, військової адміністрації населеного пункту (населених пунктів)

*можуть бути припинені достроково за рішенням місцевого референдуму або за рішенням відповідної ради, прийнятим шляхом таємного голосування не менш як двома третинами голосів депутатів від загального складу ради

****порядок проведення місцевого референдуму щодо дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови повинен визначатись законом про місцеві референдуми. Проте наразі в Україні відсутнє законодавче забезпечення місцевих референдумів**

*****в порядку, визначеному Законом України «Про статус депутатів місцевих рад» з особливостями, передбаченими частинами шостою - десятою ст. 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»**

Історія законодавчих ініціатив щодо трудових прав депутата місцевої ради

№ ЗП	Дата реєстрації	Назва	Короткий зміст	Стан розгляду
3098	20.02.2020	Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за невиконання законних вимог народного депутата України та перешкодження діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради	Посилення санкцій	Знято з розгляду
3354	27.04.2020	Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України (щодо посилення відповідальності за невиконання законних вимог та перешкодження діяльності народного депутата України, Рахункової палати, депутата місцевої ради)	Посилення санкцій	ЗАКОН ПРИЙНЯТО
3354-1	16.04.2020	Проект Закону України про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за невиконання законних вимог та перешкодження діяльності народного депутата України, Рахункової палати, депутата місцевої ради	Посилення санкцій	Проект відкликано

Позиції стейкхолдерів

<p>Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України»</p>	<p>Асоціація міст України виступає проти законопроекту, пропонує його відхилити, визнаючи дискримінаційність її положень щодо сільського, селищного, міського голови. АМУ зауважує, що проектом пропонується надати адміністративній відповідальності ознак кримінальної та на відсутності правових наслідків у санкціях відповідних статей КУпАП. Окрім того, проект не передбачає прийняття рішення судом з урахуванням обставин вчинення правопорушень. АМУ попереджає, що нехтування роллю та статусом сільського, селищного, міського голови створюють умови для зловживань.</p>
<p>Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування "Асоціація об'єднаних територіальних громад"</p>	<p>АОТГ не підтримує Проект з огляду на те, що запропоновані підстави та вид юридичної відповідальності для сільських, селищних, міських голів не відповідають такому принципу юридичної відповідальності, як справедливість, елементом якого є відповідність покарання тяжкості вчиненого правопорушення. На думку АОТГ, заходи покарання, пропоновані у проекті, є неспівмірними із суспільною небезпекою правопорушень, за скоєння яких наразі передбачена така ж юридична відповідальність, зокрема, кримінальних правопорушень. Крім того, відповідна ініціатива містить низку ризиків щодо стабільного функціонування органів місцевого самоврядування, що є вкрай небезпечним в умовах воєнного стану.</p>
<p>Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування "Українська асоціація районних та обласних рад"</p>	<p>УАРОР не підтримує проект та вважає за недоцільне встановлення додаткових підстав для припинення повноважень сільського, селищного, міського голови. УАРОР вважає, що голова не може бути належним відповідачем у спорі щодо надання доступу до публічної інформації, а запропонований авторами підхід суперечить положенням Конституції України</p>
<p>Науково-дослідний інститут державного будівництва місцевого самоврядування НАПрН України</p>	<p>НДІ резюмує, що пропоновані підстави дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови охоплюються формулюванням чинної редакції абз. 1 ч. 2 ст. 79 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" і не потребують додаткової регламентації та деталізації.</p>
<p>Мінрегіон</p>	<p>Зазначили, що законопроект потребує доопрацювання із врахуванням висловлених пропозицій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виходячи з указаної мети й принципів справедливості, співмірності та індивідуалізації покарання повинно бути адекватним характеру вчинених дій, їх небезпечності та даним про особу винного, які підлягають обов'язковому врахуванню; - відповідальність, визначена Кодексом України про адміністративні правопорушення щодо посадових осіб, з вини яких вчинено правопорушення (а не головної посадової особи територіальної

	<p>громади, як пропонується законопроектом), відповідає принципам справедливості та співмірності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - посилення відповідальності за ненадання чи невчасне надання доступу до публічної інформації та ненадання відповіді на депутатське звернення або запит в актуальних надскладних умовах, в яких працюють органи місцевого самоврядування, є необґрунтованим; - реалізація положень законопроекту призведе до збільшення видатків з державного бюджету та місцевих бюджетів на проведення позачергових виборів.
<p>Громадська організація «Центр політико-правових реформ»</p>	<p>Рекомендує відхилити законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови за ненадання доступу до публічної інформації та ненадання відповіді на депутатське звернення або запит»</p> <p>На думку ЦППР, набрання законної сили рішенням суду, яким встановлено факт ненадання або надання неточної та неповної інформації на запит на отримання інформації, яка є публічною у розумінні Закону України «Про доступ до публічної інформації», а також набрання законної сили рішенням суду про притягнення сільського, селищного, міського голови до відповідальності за правопорушення, передбачене ст. 188¹⁹ КУпАП, не можуть бути підставами дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови.</p> <p>ЦППР зауважили, що невиконання законних вимог народного депутата України, Рахункової палати, члена Рахункової палати також є адміністративним правопорушенням (ст. 188¹⁹ КУпАП) і передбачає адміністративну відповідальність у вигляді 2 штрафу. За вчинення зазначених адміністративних правопорушень не передбачені стягнення у вигляді позбавлення права займати посади або займатися діяльністю, що пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, як явно непропорційні форми покарання.</p>

Міжнародно-правових зобов'язання України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу, дотичні до предмету регулювання законопроєкту реєстр. № 9303

Документ	Цитата	Регулювання
Європейська хартія місцевого самоврядування ¹³	враховуючи, що органи місцевого самоврядування є однією з головних підвалин будь-якого демократичного режиму;	преамбула ЄХМС
	враховуючи, що право громадян на участь в управлінні державними справами є одним з демократичних принципів, які поділяються всіма державами - членами Ради Європи;	
	Органи місцевого самоврядування мають право використовувати засоби правового захисту для забезпечення вільного здійснення своїх повноважень і поважання принципів місцевого самоврядування, які утілені в конституції чи національному законодавстві.	стаття 11
Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом ¹⁴	Верховенство права та повага до прав людини і основоположних свобод В рамках співробітництва у сфері юстиції, свободи та безпеки Сторони надають особливого значення утвердженню верховенства права та укріпленню інституцій усіх рівнів у сфері управління загалом та правоохоронних і судових органів зокрема. Співробітництво буде спрямоване, зокрема, на зміцнення судової влади, підвищення її ефективності, гарантування її незалежності та неупередженості та боротьбу з корупцією. Співробітництво у сфері юстиції, свободи та безпеки буде відбуватися на основі принципу поваги до прав людини та основоположних свобод.	стаття 14
	Недискримінація 1. У сферах, на які поширюється дія цієї Угоди, і без шкоди для будь-яких її конкретних положень: а) заходи, які вживаються Україною стосовно Союзу або його держав-членів, не призводять до будь-якої дискримінації між державами-членами, їхніми громадянами, компаніями або фірмами; б) заходи, які вживаються Союзом або державами-членами стосовно України, не призводять до будь-якої дискримінації між громадянами України, її компаніями або фірмами. 2. Положення пункту 1 не завдають шкоди праву Сторін застосовувати відповідні положення їх фінансового	стаття 473

¹³ ЄХМС: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text

¹⁴ Угода про асоціацію: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

	законодавства до платників податків, які знаходяться не в однакових умовах з точки зору їхнього місця проживання.	
Договір про Європейський Союз ¹⁵	Союз ґрунтується на цінностях поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства права та поваги до прав людини, включаючи права осіб, які належать до меншин. Ці цінності є спільними для держав-членів у суспільстві, в якому панують плюралізм, недискримінація, толерантність, справедливість, солідарність і рівність між жінками та чоловіками.	стаття 2
	5. У своїх стосунках зі світом Союз підтримує та просуває свої цінності та інтереси та сприяє захисту своїх громадян.	частина 5 статті 3
Конвенція Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року ¹⁶	<p>Право на справедливий суд</p> <p>1. Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення. Судове рішення проголошується публічно, але преса і публіка можуть бути не допущені в зал засідань протягом усього судового розгляду або його частини в інтересах моралі, громадського порядку чи національної безпеки в демократичному суспільстві, якщо того вимагають інтереси неповнолітніх або захист приватного життя сторін, або - тією мірою, що визнана судом суворо необхідною, - коли за особливих обставин публічність розгляду може зашкодити інтересам правосуддя.</p> <p>2. Кожен, кого обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, вважається невинуватим доти, доки його вину не буде доведено в законному порядку.</p> <p>3. Кожний обвинувачений у вчиненні кримінального правопорушення має щонайменше такі права:</p> <p>а) бути негайно і детально поінформованим зрозумілою для нього мовою про характер і причини обвинувачення, висунутого проти нього;</p> <p>б) мати час і можливості, необхідні для підготовки свого захисту;</p> <p>в) захищати себе особисто чи використовувати юридичну допомогу захисника, вибраного на власний розсуд, або - за браком достатніх коштів для оплати юридичної допомоги захисника - одержувати таку допомогу безоплатно, коли цього вимагають інтереси правосуддя;</p> <p>г) допитувати свідків обвинувачення або вимагати, щоб їх допитали, а також вимагати виклику й допиту свідків захисту на тих самих умовах, що й свідків обвинувачення;</p>	стаття 6

¹⁵ Договір про ЄС: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012M%2FTXT>

¹⁶ Конвенція: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

	<p>е) якщо він не розуміє мови, яка використовується в суді, або не розмовляє нею, - одержувати безоплатну допомогу перекладача.</p>	
	<p>Ніякого покарання без закону</p> <p>1. Нікого не може бути визнано винним у вчиненні будь-якого кримінального правопорушення на підставі будь-якої дії чи бездіяльності, яка на час її вчинення не становила кримінального правопорушення згідно з національним законом або міжнародним правом. Також не може бути призначене суворіше покарання ніж те, що підлягало застосуванню на час вчинення кримінального правопорушення.</p> <p>2. Ця стаття не є перешкодою для судового розгляду, а також для покарання будь-якої особи за будь-яку дію чи бездіяльність, яка на час її вчинення становила кримінальне правопорушення відповідно до загальних принципів права, визнаних цивілізованими націями.</p>	стаття 7
	<p>Право на ефективний засіб правового захисту</p> <p>Кожен, чиї права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб правового захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.</p>	стаття 13
	<p>Заборона дискримінації</p> <p>Користування правами та свободами, визнаними в цій Конвенції, має бути забезпечене без дискримінації за будь-якою ознакою - статі, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, належності до національних меншин, майнового стану, народження, або за іншою ознакою.</p>	стаття 14
<p>Висновок Європейської Комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі від 23 червня 2022 року¹⁷</p>	<p>Членство вимагає:</p> <p>що країна-кандидат досягла стабільності інститутів, що гарантують демократію, верховенство права, права людини та повагу та захист меншин...</p>	A. ВСТУП
	<p>1. ПОЛІТИЧНІ КРИТЕРІЇ Ця оцінка базується на Копенгагенських критеріях, що стосуються стабільності інститутів, що гарантують демократію, верховенство права, права людини та повагу та захист меншин.</p>	B. КРИТЕРІЇ ЧЛЕНСТВА

¹⁷ Висновок Європейської комісії: URL: <https://enlargement.ec.europa.eu/system/files/2022-06/Ukraine%20Opinion%20and%20Annex.pdf>

<p>Звіт в межах Пакету розширення Європейського Союзу 2024 року</p>	<p>Серед основоположних цінностей ЄС - верховенство права та повага до прав людини. Ефективна (незалежна, якісна та дієва) судова система та ефективна боротьба з корупцією</p> <p>мають першорядне значення, так само як і повага до фундаментальних прав у законодавстві та на практиці.</p>	<p>стаття 2.2</p>
---	--	-------------------

Короткий аналіз впливу

Питання впливу	Прогноз	Пояснення
<p>Чи покращить/погіршить/не змінить законопроект рівень підзвітності та відповідальності ОМС в разі його прийняття? Який результат очікується? Чи є актуальним наразі запропоновані санкції?</p>	<p>погіршить</p>	<p>1. Буде додано ще одну підставу дострокового припинення повноважень як спосіб покарання, але співмірний з відповідальністю за кримінальне правопорушення.</p> <p>2. Відбудеться порушення статті 61 Конституції України (за одне порушення буде застосовано два покарання – штраф, відповідно до ст. 18819 КУпАП та дострокове припинення повноважень, відповідно до оновленої ст. 79 ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні»).</p> <p>Буде порушено такий принцип юридичної відповідальності, як справедливість, елементом якого є відповідність покарання тяжкості вчиненого правопорушення.</p> <p>Проект має низку ризиків щодо стабільного функціонування органів місцевого самоврядування, особливо в умовах воєнного стану. Посилення відповідальності за ненадання чи невчасне надання доступу до публічної інформації та ненадання відповіді на депутатське звернення або запит в актуальних надскладних умовах, в яких працюють органи місцевого самоврядування, є не на часі: значна частина органів місцевого самоврядування виконують повноваження в умовах підвищеної небезпеки, що ускладнює роботу у тому числі щодо відповідей на запити та звернення. У цьому випадку затримка відповіді може пояснюватись обставинами надзвичайних ситуацій.</p>
<p>Чи повністю вирішить законопроект проблему? Якщо ні, то які додаткові заходи необхідно вжити для досягнення мети законопроекту?</p>	<p>ні</p>	<p>Пропоноване покарання спрямоване персонально на сільських, селищних, міських голів. Проте відповідальність за надання інформації Законом покладена на посадових осіб органів місцевого самоврядування, а не виключно персонально на голову громади.</p> <p>Законопроект проблему не вирішить. Доцільно пропонувати комплекс заходів на підвищення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування та посилення персональної відповідальності у відповідності до положень ст. 118¹⁹ КУпАП (наприклад, збільшення розміру штрафів)</p>
<p>Чи підтримає громадськість запропоновані зміни?</p>	<p>ймовірно</p>	<p>Ймовірно популістична ідея покарання може бути підтримана</p>
<p>Чи потрібні додаткові фінансові ресурси для реалізації запропонованих положень законопроекту, враховуючи, що в Україні йде війна?</p>	<p>так</p>	<p>Додаткові підстави для дострокового припинення повноважень сільського, селищного, міського голови матимуть наслідками необхідність додаткових витрат на проведення позачергових виборів сільських, селищних, міських голів, що потребуватиме фінансування за рахунок коштів державного бюджету, передбачених на здійснення Центральною виборчою комісією керівництва та управління у сфері проведення виборів та референдумів,</p>

		коштів відповідного місцевого бюджету, отриманих як цільова субвенція з Державного бюджету України.
На яку цільову аудиторію спрямований цей законопроект? Чи впливає законопроект на інші групи, окрім цільової групи? Якщо так, то яким чином?	сільські, селищні, міські голови	У цілому законопроект спрямовано на сільських, селищних, міських голів з метою встановлення покарання. Проте ймовірно зміни можуть вплинути на народних депутатів (гарантія відповіді на депутатське звернення, запит може бути підвищена).
Чи впливають зміни, запропоновані законопроектом, на чоловіків та жінок по-різному? Якщо так, то як саме?	ні	
Чи має ця проблема різні наслідки залежно від віку, раси, релігії тощо?	ні	